

Különfélék.

A magyar gazdák és erdészek segély- és nyugdíjgyulete f. évi juniushó 18-ra másodizben összehívott közgyűlésében, — miután az első alkalomra összehívott gyűlés a tagoknak határozatképes számban való meg nem jelenése miatt, nem volt megtartható, — tekintettel arra, hogy a nyugdíjintézethez csak 6 tag csatlakozott, holott az első magyar ált. biztosító társulattól szerződésileg kikötött minimum 300 tagot kíván, határozatilag kimondotta, hogy a nyugdíjbiztosítás iránt kötött szerződéstől eláll s minden gondját a segélyegylet fejlesztésére fordítja. A kifejtendő törekvésnek jó sikert kívánunk, s itt csupán annak akarunk még kifejezést adni, hogy azon magyar erdészeknek, kik az orsz. erdészeti egyesület tagjai s ezek özvegyeinek és árváinak, minden további díjfizetés nélküli segélyt nyújt ezen egylet e célra már létesített és most létesítendő alapítványai, s hogy az előbb megjelölt segélyegylet czimében a „magyar erdészek“ összeségét magában foglaló megjelölés alig lehet jogosult szemben azon ténynyel, hogy a „magyar erdészek“ általában véve az orsz. erd. egyesület tagjai. *K. B.*

(*D.*) **A fatömeggyarapodás** és a levélmennyiség közti viszony megállapítása felett végzett kísérletekből (*Gunier Ext. d. l. Revue d. Eaux et forêts 1881.*) az derült ki, hogy ugyanolyan súly mennyiségű leveleknél ugyanazon feltételek mellett a fatömeg gyarapodás nagyobb hosszú mint alacsony törzseknél. Kivánatos tehát hogy minden erdőben ugyan azon időben lehető nagy famennyiség nyérése végett, minél hosszabb törzsek növése tétessék lehetővé.

(*D.*) **A fák tartalékanyagának szerepe a cambium táplálásánál.** *Hartig Th.* — a ki először figyelmeztetett az évelő növények tartalék tápanyagának szerepére — azok jelentőségét tulbecsülte, a mennyiben a következő év fagyarapodása

nem az előző évben felhalmozott tartalékanyagok felhasználásából keletkezik. A tülevelű fák nyesési kísérleteiből Hartig R. megállapította, hogy a nyesés utáni első év növekedésénél a gyűrűszélesség kevesbedett, sőt, hogy a nyesés után a gyarapodás a fatörzs felső részére szorítkozott. A tartalékanyagok feloldásuk után hajtások és levelek képzésénél használtatnak fel, de az idősebb törzseknél a gyűrűképzésnél is résztvesznek, habár csak korlátolt mennyiségben (Hartig R. előadása a müncheni bot. társulatban. Flora u. 1882. 8. sz.)

(D.) **A gyűrűképzés kezdete és vége** a fa különböző magasságában. Erre vonatkozólag ismereteink még nagyon hiányosak. A Hartig Tivadar által 20—30 éves fákon végzett vizsgálatok eredménye következő.

A csernél a cambium működése

	kezdődik	végződik
Ághegyeken	május elején,	augusztus elején.
Törzsnél	junius „	„ közepén.
Gyökérnél	julius „	szeptember elején.
Finomabb gyökérnél .	aug. „	„ közepén.

Quercusnál a cambium működése

	kezdődik	végződik
Ághegyeken	május elején,	augusztus elején.
Törzs végén	„ „	„ „
Erősebb gyökérnél . .	auguszt. „	szeptember „
Finomabb „	„ „	„ közepén.

Larixnál

	kezdődik	végződik
Ághegyeken	ápril közepén,	május közepén.
Törzs végén	május „	szept. elején.
Erősebb gyökérnél . .	junius elején,	„ „
Finomabb „	szept. „	október „

Pinus silvestrisnél

	kezdődik	végződik
Ághegyeken	május elején,	szeptember elején.
Törzsön	„ közepén,	„ „
Erősebb gyökérnél . .	junius elején,	„ „
Finomabb gyökérnél .	szept. „	október „

Ezekből kiderül, hogy a cambium működése minden esetben az ághegyeken veszi kezdetét ugyanazon időben, a midőn a rügyek fakadni kezdenek, és hogy az némely fafajnál az egész föld feletti részen egyszerre látszik kezdetét venni, míg másoknál világosan kivehető, hogy a cambium működése a törzsön felfelé haladva ébred és hogy néha egy egész hónappal van később a mellmagasságban, mint a fa csúcsán. Legkésőbb következik be a gyarapodás a gyökérnél. (Hartig R. előadása a müncheni bot. társulatban. Flora u. 1882. 8. sz.)

(D.) **A fatörzsek vastagsági átmérőjének időszaki változásai.** Az e tárgyban Kaiser által keresztül vitt kísérletek következő eredményre vezettek: 1. Fánk törzsének átmérője naponként visszatérő szabályos változásnak van alávetve. 2. Az átmérő kora reggeltől a délután első órájáig kisebbedik és ezen időben eléri a minimumot. Azután nagyobbodik s alkonyatkor első (kisebb) maximumát éri el. Csekély kisebbedés után ismét nagyobbodik s hajnal táján eléri a (nagyobb) maximumot s azután ismét kisebbedik. 3. A kéregnek ezen dagadása és apadása megegyezik a kéreg feszülésének változásával. 4. Az átmérő változásnak és a hőmérséknek menete fordítva aránylanak. 5. A maximumok és minimumok azonban nem esnek egybe, mert az éjjeli átmérő maximum az éjjeli hőmérsék minimumánál előbb lép fel és megfordítva. Kétségtelen tehát, hogy az átmérő változására a hőmérséken kívül más tényezők is befolyanak. És csakugyan Kraus kimutatta, hogy a kéreg feszülésére még a kéreg és fa vízmennyiségének

áramlása is bir befolyással, ugyanis a hőmérsék emelkedése a vizet a fatestből a kéregbe hajtja.

(D.) **A fák vastagodása a különböző évszakokban.** (Schöder. Mitth. d. Land- und Forstwiss. Acad. zu Petrowskoë-Rasumowskoë bei Moskau.) Számos fatörzsnek hetenként ismételt pontos s figyelmes méréséből kitűnt, hogy a fatörzsek vastagodásának növekedése augusztus közepétől majdnem, szeptember 10-től pedig egészen megszűnik. Télen, különösen nagy fagyok alkalmával, a törzsek vastagsága csekélyebb mint ősszel, a mi a fa összehuzódásából magyarázható; ezen összehuzódás nagyobb a lágy, mint a kemény fáknál. A vastagodás csekély nagyobbodását már kora tavasszal lehet észlelni, ez azonban inkább a meleg és a nagyobb vízfelvétel következménye. A valódi vastagsági növekedés a levelek kifejlődése után, tehát május elején lép fel, s tart augusztus közepéig. Megjegyzendő, hogy ezen észleletek Moszkva közelében hajtattak végre s ezért eredményük hazánkra nem alkalmazható feltétlenül.

Változások az erdészeti szolgálat körében. Bobok Tivadar, m. kir. közalapítványi erdőgyakornok s okl. erdész, a rimamurány-salgó-tarjáni vasmű-részvénytársulat erdőbirtokaihoz erdészszé neveztetett ki.

A m. kir. pénzügyminister Sailer György, kat. póterdőbecslőt a pécsi kat. kerületbe kat. erdőbecslővé nevezte ki.

Magyarosodunk. Prokopovits Lajos, városi erdőmester vezetéknevét „Pető“-re; Valter Sándor, m. kir. erdőgyakornok pedig „Várnai“-ra változtatta. Éljenek!

Halálozás. Trattner Mihály, m. kir. közal. erdész, és Gondos János főerdész az Országos Erdészeti Egyesület rendes tagjai meghaltak. Béke poraikra!